

A 2015-ben kiírt NKA pályázat támogatásából beszerzett eszközök felhasználása a Soproni Múzeum restaurátor műhelyeiben végzett állományvédelmi munkákhoz

A pályázaton elnyert, nettó 500 000 forintból a restaurátor műhelyekbe a következő eszközök és anyagok kerültek beszerzésre:

- Digitális USB mikroszkóp, Delta Optical Smart 5MP PRO
- Embasol Combi, szintelen oldószeres favédőszer, 5 liter
- Lombfűrészgép, Dremel, MS20
- Asztali körfűrész-gérvágó, Ryobi RTMS1800-G
- Vastagoló gyalu, Einhell th-sp 204
- Szalagfűrész, Metabo BAS 260 Swift
- Faipari elszívó, DC 230 E, 230 V
- Kétkezes gyalu íves, Stanley
- Dremel 4000" mikrogép Platinum Edition 128 tartozékkal (4000-6/128)
- Airbrush akrillfestékek (fedő,- transzparens,- metál színek)
- Airbrush- Reiniger tisztítófolyadék 100 ml
- Extra finom retuslakk 75 ml-es
- Schmincke Aerocolor vizes bázisú airbrush lakk 125 ml
- Lakkszóró pisztoly FSP-Mini-Vario2

A megpályázott eszközök hasznosítása a fa-bútor tárgyak restaurálásához

Az USB mikroszkóppal a restaurátor műhelyben, de akár a kiállításokban és a raktárakban, helyszínen is végezhető vizsgálatok. Festett vagy bevonattal rendelkező tárgyaknál megfigyelhetők a különböző rétegek, a festék, illetve a hordozó állapota. Felmérhető adott esetben a károsodás mértéke, beazonosíthatóak a faanyagban megjelenő farontó kártevők. Az eszközzel felvétel is készíthető, amely az állapot dokumentálását segíti (1-2. kép.).

1. kép. Festékrétegek vizsgálata USB mikroszkóppal

2. kép. Az USB mikroszkóppal rögzített kép -
festett és aranyozott rétegek

A megelőző kezelések mellett a penészgombák és rovarok által okozott károk megszüntetését biztosítja a színtelen favédő szer, melyet az esetek többségében injektálással juttatunk a faanyagba (3. kép).

3. kép. Házi áldás konzerválása

A faipari szerszámok és gépek a fa műtárgyak hiányos részeinek pótlásához nyújtanak nagy segítséget. A kiegészítésekhez használt fűrészáru méretre vágása, a megfelelő keresztmetszet kialakítása és a felület megmunkálása lényegesen hatékonyabb a beszerzett eszközök segítségével.

A lombfűrészgép a finomabb vágásokhoz, intarziák készítéséhez nagyon jó eszköz (4-5. kép).

4. kép. A lombfűrészgép használata

5. kép. Intarzia
kiegészítése céhládán

Az asztali gérvágó gép, a szalagfűrész és a vastagoló gyalu a fűrészáru gyors feldolgozását segíti. A gépekhez csatlakoztatható elszívó pedig nagyon hasznos a műhely tisztán tartása mellett egészségvédelmi szempontból is. A gépekhez mellékelt útmutatókban külön ajánlják elszívó használatát, kiemelve, hogy a keményfa por rákkeltő hatású lehet (6-8. kép).

6. kép. Asztali gérvágó körfűrész

7. kép. Szalagfűrész, forgácselszívó és vastagoló gyalugép

8. kép. Festett láda hiányzó elemeinek kiegészítése

A maguk idejében kézimunkával előállított bútorokon és egyéb fatárgyakon végzett kiegészítések befejező művelete kézi szerszámok alkalmazásával történik. A pályázatnak köszönhetően a műhely kéziszerszámai is gyarapodtak egy hasznos eszközzel, a kétkezes hántoló-, avagy pillangógyaluvál (9. kép).

9. kép. Kétkezes hántológyalu

A megpályázott eszközök hasznosítása a szilikát alapú tárgyak restaurálásához

A "Dremel 4000" multifunkciós mikrogép elsősorban a szilikát alapú műtárgyak (régészeti kerámia, néprajzi kerámia, porcelán, üveg) hiányos részeinek pótlásánál, kiegészítésénél nyújt nagy segítséget.

A gipszes vagy az epoxy kiegészítések, pótlások visszacsiszolása, valamint az edények pontos ívének formára igazítása ezzel az eszközzel sokkal könnyebben, precízebben és főként gyorsabban elvégezhető ezentúl, mint a korábban alkalmazott kézi reszelőkkel és faragó szerszámokkal. (10 - 12. kép)

10. kép. Régészeti korsó peremén a színezett gipszes kiegészítés vonaldíszítésének formára igazítása

11. kép. Régészeti korsó peremén a színezett gipszes kiegészítés vonaldíszítésének formára igazítása

12. kép. Porcelán patikaedény fedelén a kiegészítés ívének formára csiszolása

Ez a mikrogép a közeljövőben hasznos lehet még számunkra egyéb restaurálási munkáknál is, mint például fúrás, vágás, polírozás vagy gravírozás.

További nagy segítséget jelentenek a restaurálásban az akril alapú Airbrush Pro-Color retusfestékek, melyek valamennyi változata kiváló minőségű festékszemcsékből áll, s így a retusálás során mind Airbrush pisztollyal, mind ecsettel vagy szivaccsal történő felhordásra kiválóan alkalmasak. (13. kép)

13. kép. A korsó kiegészített felületeinek retusálása airbrush festékekkel

A mázas kerámiák és porcelántárgyak lakkozása során nagy segítséget nyújt a lakkszóró pisztoly, hiszen ezzel az eszközzel lehet a legszebben visszaadni azt az egységes fényhatást, amely egy porcelán vagy egy mázas kerámia felületét jellemzi.

Legtöbb esetben csak néhány cm-es felületet kell lelakkozni pl. egy porcelán alapú tárgyon, s erre a célra tökéletesen megfelel és elegendő az FSP Mini Vario2 lakkszóró pisztoly. (14. 1-2. kép)

14. 1. Kép. A porcelánfedő retusálás és lakkozás után, felső oldal

14. 2. Kép. A porcelánfedő retusálás és lakkozás után, alsó oldal

A Schmincke vizes bázisú lakk lakkszóró pisztollyal történő felhordásával olyan fényes felületet kapunk, mely szépen, egyenletesen terül el a porcelántárgyakon vagy a mázas kerámiákon. A retuslakk (Retouching Varnish) szintén hasznos különböző tárgyak retusált felületeinek lakkozásához.

Az NKA pályázatnak köszönhetően elmondható, hogy a restaurátor műhelyeink számára, valamennyi beszerzett pályázati eszköz és anyag hasznos kelléke és segítője jelenlegi és majdani restaurátori munkáknak.

Köszönjük, hogy támogatták állományvédelmi munkánkat!

Oláh Rezső fa-bútor restaurátor, Soproni Múzeum

Harasztovics Veronika szilikát restaurátor, Soproni Múzeum

Kelt: Sopron, 2015. november 05.